

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/15/1865

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Helina-Aleksandra Lettens
Otsuse tegemise aeg ja koht	16.11.2015 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	02.10.2015
Teabevaldaja	Justiitsministeerium, aadress: Tõnismägi 5A, 15191 Tallinn e-posti aadress: info@just.ee
Vaide esitaja	xxxxxxxxxx, aadress: xxxxxxxxxxxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõigete 1 - 3 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioonis registreeriti 07.10.2015 xxxxxxxxxxxxxxxx vaie Justiitsministeeriumi tegevuse peale teabenõudele vastamisel.

Vaide kohaselt esitas xxxxxxxxxxxxxxxx 14.07.2015 Justiitsministeeriumile teabenõude, milles taotles koopiate saamist vangla sisekorraeeskirja ja vangistusseaduse muutmise seletuskirjadest alates 01.01.2012. 03.08.2015 esitas xxxxxxxxxxxxxxxx ministeeriumi nõudmisel teabenõude täpsustuse, milles selgitas, et soovib saada seletuskirju, mis on seotud ainult vangla sisekorraeeskirja ja vangistusseaduse muutmisega ning ainult osadest, milles on nimetatud õigusaktid asjassepuutuvad.

12.08.2015 edastas ministeerium xxxxxxxxxxxxxxxx 20 lehekülge erinevaid justiitsministri määruste seletuskirju, mille hulgas oli ka kolm lehekülge vangla sisekorraeeskirjaga seonduvat. 19.08.2015 tagastas xxxxxxxxxxxxxxxx Justiitsministeeriumile teabe, mida ta ei taotlenud ning nõudis teabenõude korrektset täitmist.

Andmekaitse Inspeksioon koostas Justiitsministeeriumile järelepärimise selgitamiseks vaides toodud asjaolusid.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

14.07.2015 saatsin Justiitsministeeriumisse teabenõude, milles taotlesin koopiade saamist vangla sisekorraeeskirja ja vangistusseaduse muutmise seletuskirjadest alates 01.01.2012.

Justiitsministeeriumi 22.07.2015 kirjaga nr 11-7/5157-2 sooviti teabenõuet täpsustada.

03.08.2015 saatsin teabenõude täpsustuse, milles selgitasin, et soovin saada seletuskirju, mis on seotud ainult vangla sisekorraeeskirja ja vangistusseaduse muutmisega ning ainult osadest, milles on nimetatud õigusaktid asjassepuutuvad.

12.08.2015 kirjaga nr 11-7/5157-4 edastati mulle 20 lehekülge erinevate justiitsministri määruste seletuskirju, sh 3 lehekülge seonduvalt vangla sisekorraeeskirjaga.

19.08.2015 tagastasin Justiitsministeeriumile teabe, mida ma ei taotlenud ja kirjutasin, et täidetaks mu teabenõue adekvaatselt.

23.09.2015 kirjaga nr 11-7/5157-6 selgitab ministeerium, et minu teabenõue on täidetud õigusaktidest ettenähtud viisil.

Ma ei nõustu teabevaldaja tegevusega. Esitasin Justiitsministeeriumile teabenõude (sh hilisem täpsustus), et ma soovin koopiaid vangla sisekorraeeskirja ja vangistusseaduse muutmise seletuskirjadest (AvTS § 14 lg 1). Teabevaldaja aga saatis mulle ka teavet, mida ma ei taotlenud (12.08.2015 kirja 11-7/5157-4 p-d 1,2 ja 4). Korduva meeldetuletuse ja viite peale teabevaldaja teabenõuet korrektselt ei täitnud (AvTS § 17 lg 1).

Taotlen algatada järelevalvemenetlus selgitamiseks, kas Justiitsministeerium on teabenõude täitnud seadusega ettenähtud korras, tähtajal ja viisil ning rikkumise tuvastamise korral teha ettekirjutus teabenõude korrektseks täitmiseks (väljastada koopiad ainult vangla sisekorraeeskirja ja vangistusseaduse muutmise seletuskirjadest).

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Pöördusite Justiitsministeeriumi poole sooviga saada teavet seoses xxxxxxxxxxxxxxxx vaidega Justiitsministeeriumi tegevuse peale teabenõudele vastamisel. Vaide kohaselt esitas xxxxxxxxxxxx 14.07.2015 Justiitsministeeriumile teabenõude, milles taotles koopiade saatmist vangla sisekorraeeskirja ja vangistusseaduse muutmise seletuskirjadest alates 01.01.2012. 03.08.2015 täpsustas xxxxxxxxxxxx teabenõuet ning selgitas, et soovib saada seletuskirju, mis on seotud ainult vangla sisekorraeeskirja ja vangistusseaduse muutmisega ning ainult osadest, milles on nimetatud õigusaktid asjassepuutuvad. 12.08.2015 edastas Justiitsministeerium xxxxxxxxxxxxxxxx 20 lehekülge erinevaid justiitsministri määruste seletuskirju, mille hulgas oli ka kolm lehekülge vangla sisekorraeeskirjaga seonduvat. 19.08.2015 tagastas xxxxxxxxxxxxx Justiitsministeeriumile teabe, mida ta ei taotlenud ning nõudis teabenõude korrektset täitmist.

Kuna Andmekaitse Inspeksiooni soovitusliku juhise kohaselt võib teabenõudega välja küsida terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid, samuti väljavõtteid andmekogust või andmestikust ning seda eeldusel, et vastamiseks ei tule luua uut teabe sisu, soovite seoses vaidega teada, millistel põhjustel on leitud, et xxxxxxxxxxxx ei ole võimalik väljastada väljavõtteid seletuskirjade nendest osadest, mis on seotud vangla sisekorraeeskirja ja vangistusseaduse muutmisega.

Esmalt selgitame, et 14.07.2015 jõudis Justiitsministeeriumisse xxxxxxxxxx teabenõue, milles ta soovis koopiaid vangla sisekorraeeskirja ja vangistusseaduse muutmise seletuskirjadest alates 01.01.2012. Justiitsministri 30.11.2000 määrust nr 72 „Vangla sisekorraeeskiri“ (VSkE) on alates 01.01.2012 muudetud 11 korral, milledest 6 määruse eelnõu seletuskirjad on Justiitsministeerium A. Erikule juba edastanud oma 14.11.2013 kirjaga nr 11-7/13-124-114. Vangistusseadust on alates 01.01.2012 muudetud 16 korral, milledest 8 seaduse seletuskirjad on avalikustatud teave ning Justiitsministeerium on selles osas xxxxxxxxxx 05.02.2014 kirjaga nr 11-7/14-44-12 juba selgitanud võimalust nendega tutvuda.

Tuginedes avaliku teabe seaduse (AvTS) § 23 lg 2 p-le 2, keeldus Justiitsministeerium teabenõude täitmisest seletuskirjade osas, mis olid xxxxxxxxxx juba edastatud või mis on avalikustatud teave ja mille osas oli xxxxxxxxxx selgitatud võimalust nendega tutvuda, sest teabenõue on märgitud osas loetud täidetuks ning xxxxxxxxxx ei põhjendanud vajadust saada teavet teist korda. Kuna xxxxxxxxxx teabenõude täitmisel ülejäänud määruste eelnõude seletuskirjadest ja seaduste seletuskirjadest koopiade edastamisel ületas väljastatavate lehekülgede maht 20 lehekülge ning AvTS § 25 lg 2 alusel tekib teabenõudjal tasumiskohustus 0,19 eurot iga väljastatud lehekülje eest alates 21. leheküljest, palus Justiitsministeerium 22.07.2015 kirjaga nr 11-7/5157-2 xxxxxxxxxx teabenõuet täpsustada, selgitades eeltoodut, ning märkida, kas ta on nõus kandma teabe väljastamisest tekkivad kulud.

Justiitsministeeriumis registreeriti 05.08.2015 xxxxxxxxxx teabenõude täpsustus, milles tõepoolest oli välja toodud, et xxxxxxxxxx soovis saada seletuskirjasid, mis on seotud ainult vangla sisekorraeeskirja ja vangistusseaduse muutmisega ning ainult osadest, milles on nimetatud õigusaktid asjassepuutuvad. Lisaks selgitas xxxxxxxxxx võimalust kujundada väljastatavat dokumenti selliselt, et ühele lehele mahuks rohkem teksti, sh vormindada teksti ja ridade vahede suurused väiksemaks. Juhul kui teabenõude väljastamise maht on üle 20 lehekülje, palus xxxxxxxxxx saata see osa, mis jääb 20 lehekülje piiresse.

Justiitsministeerium edastas xxxxxxxxxx 12.08.2015 kirjaga nr 11-7/5157-4 koopiaid VSkE muutmise seletuskirjadest mahus, millises osas väljastatud lehekülgede eest vastavalt AvTS § 25 lg-le 2 tasuma ei pea. Ülejäänud osas xxxxxxxxxx soovitud teavet ei väljastatud, sest ta polnud nõustunud kandma teabenõude täitmise kulusid. Samas kirjas selgitas Justiitsministeerium xxxxxxxxxx ka asjaolu, et AvTS § 6 järgi on teabenõue teabenõudja poolt käesolevas seaduses sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks. AvTS § 3 lg 1 järgi on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

Seega saab teabenõudega taotleda asutuselt mõne konkreetse dokumendi koopia väljastamist. Asutusele ei tulene AvTS-st kohustust selekteerida soovitud dokumendist välja üksnes teatud osasid ning vormindada neist uus teabenõudjale soovitud teksti suuruse ja küljendusega dokument. Seetõttu edastas Justiitsministeerium xxxxxxxxxx seletuskirjad terviklikul kujul ja täitis xxxxxxxxxx teabenõue õigusaktides ettenähtud viisil. Ka Andmekaitse Inspeksiooni koostatud avaliku teabe seaduse üldjuhendi § 10 punktis 1 on välja toodud, et teabenõudega võib välja küsida terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid, kuid eeldusel, et selleks ei tule luua uut teabe sisu. Antud juhul eeldas xxxxxxxxxx teabenõude täitmine täpselt soovitud viisil täiesti uue dokumendi koostamist nii sisuliselt kui ka vormiliselt.

Samuti märgime, et kuigi seaduste ja määruste ning ka nende muutmise eelnõude seletuskirjad võivad hõlmata seletusi mitme seaduse või määruse andmise või muutmise kohta, on tegemist siiski eelkõige tervikliku ja sarnasest mõttest kantud tekstiga. Olgugi, et eristatavad on seletused konkreetsete eelnõu punktide kohta, on seletuskirjades ka ühisosad, mis käsitlevad

eelnõud terviklikult. Näiteks sissejuhatus, mõjude analüüs jmt. Seletuskirjast välja rebitud üksikud laused ei kannaks edasi seletuskirja kui terviku mõtet ning see võib pärssida aru saamist seadus- või määrusandja eesmärgist õigusloomel. Haldusorganilt ei saa teabenõude täitmiseks nõuda sisuliselt uue seletuskirja koostamist, milles on esmalt läbi viidud seletuskirja ühisosade põhjalik analüüs, hindamaks kas ja millised laused sellest kohalduvad ainult või muuhulgas soovitud õigusaktile.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

AvTS § 8 lõike 1 kohaselt võimaldab teabevaldaja teabele juurdepääsu teabenõude täitmisega ja teabe avalikustamisega. Sama seaduse § 20 punkt 3 ütleb, et teabenõue loetakse teabenõude saanud teabevaldaja poolt täidetuks, kui teabenõudjale on selgitatud võimalust tutvuda avalikustatud teabega.

AvTS 23 lg 2 punkti 1 kohaselt võib teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda, kui samale teabenõudjale on taotletav teave juba antud ja teabenõudja ei põhjenda vajadust saada teavet teist korda.

Justiitsministeeriumi selgitustest nähtub, et teabenõude täitmisest keelduti seletuskirjade osas, mis olid xxxxxxxxxxxx juba edastatud või mis on avalikustatud ja mille osas oli selgitatud võimalust nendega tutvuda (ministeeriumi selgitustes on ekslikult viidatud AvTS § 23 lg 2 punktile 2).

Mis puudutab teabenõudes küsitud ülejäänud seletuskirjade koopiaid, siis siinkohal nõustub Andmekaitse Inspeksioon ministeeriumi seisukohaga. AvTS räägib dokumenteeritud teabe väljastamist, ehk siis dokumentide väljastamisest. Seega seadus ei kohusta ega ka keela dokumentidest väljavõtete tegemist. Küll aga tuleks väljavõtte tegemisel hinnata seda, kas dokumendi ainult üksikutest punktides või lausetest väljavõtete tegemine (kontekstist välja rebimine) ei või anda dokumendi sisust ebaõiget ettekujutust.

AvTS § 17 lg 1 sätestab, et teabenõue täidetakse teabenõudja poolt soovitud viisil ning loetleb viisidena ainult teabe edastamise moodused. Teabenõudja poolt soovitud viis ei tähenda seda, et teabenõudja saab nõuda dokumentidest tingimata just väljavõtteid, või et sellisel juhul ei ole lubatud tervet dokumenti edastada.

Ja lõpetuseks soovib inspeksioon selgitada, et seadusandja ei ole asjata avaliku teabe seadusesse sisse viinud teabenõude täitmise kulude katmise regulatsiooni. AvTS-i seletuskirjas on öeldud, et taolise regulatsiooni eesmärgiks on välistada ilma põhjuseta päringute esitamine, millega tekitatakse teabevaldajale liigseid kulutusi (nii rahalisi kui ka muude ressursside kulutusi). Kui teabenõudjal puuduvad rahalised vahendid teabenõude täitmise kulude katmiseks, siis ei tähenda see seda, et teabevaldaja peab hakkama leiutama mooduseid, kuidas kogu küsitud teave 20-le lehele ära mahutada.

Helina-Aleksandra Lettens
vaneminspektor
peadirektori volitusel